

ΠΑΛΗΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΝΑ, Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΠΕΡΝΑΕΙ!..

Μεγάλα γυμνάσια γινόντουσαν έξω από την Αθήνα. Στρατηγοί, άντισυνταγματάρχαι, βασιληάδες, γαλλική άποστολή, Έντοϋ, πολεμικοί άνταποκριται είς κίνησιν μεγάλην.

Οί άξιωματικοί λέγανε πώς αυτό ήταν μία «πρροδοσία»!

Μάϊος του 1912, ζέστη, καλοκαίρι άληθινόν, όχι σαν τό φετεινό! Μπαρουτι ή γής, ξηρά, φρυγανισμένα τά χορτάρια. Σουρωτήρια ιδρώτος οί στρατιώτες μέσα στα χωράφια.

Άλώνισμα του άθηνάικου ύπαιθρου και στραπατσάρισμα κτημάτων.

Συζητήσεις για τίς ψευδομάχες στα καφενεΐα στην Αθήνα, κριτικές στις έφημερίδες και θυμώματα των άξιωματικών για τίς άναγραφές αυτές, πού τίς άποκαλούσαν... πρροδοσία. Κατόπιν αυτού έδόθησαν διαταγαι «όπως μή παριστανται οί πολίται» κατά την «κριτική».

Χωροφύλακες είδικοί τοποθετήθηκαν εκεί για νά τούς διώξουν. Και άφορμή γι' αυτό, εκτός της κριτικής των έφημερίδων, έδωκε και τό παρακάτω γεγονός:

Και οί πολίται επέστρεψαν με όλα τους τά δικαιώματα.

Άπηγορεύθη στους στρατιωτικούς ακόλουθους των πρεσβειών νά παριστανται κατά την κριτικήν. Ο Τούρκος όμως στρατιωτικός ακόλουθος... σεβασθείς καταγράμμα την διαταγήν, φόρεσε πολιτικήν ένδυμασίαν και παρέστη και τά είδε και τά ήκουσε όλα ώς... πολίτης.

Άλλά άν άπηγορεύθη στους πολίτας νά παριστανται κατά την «κριτικήν», έπετράπη στον υιόν του μακαρίτη Μπενάκη, πού ήταν τότε ύπουργός, νά παρίσταται με τούς έπιτελείς και σέ διάφορες κυρίες της τότε άθηνάικης άριστοκρατίας, στις όποιες μάλιστα οί άξιωματικοί έφτιαναν καθίσματα με λιθαράκια, για νά κάθονται και νά άκούν πιό άναπαυτικά.

Έπετράπη και σέ μερικές κυρίες της άριστοκρατίας.

Μιά ήμέρα μάλιστα πού είχαν διαταχθή μερικοί χωροφύλακες νά άπομακρύνουν τούς πολίτας, αφήκαν πάλιν μέσα στον περίβολο της κριτικής τον υιόν του μακαρίτη Μπενάκη και τον κ. Νεγρεπόντη, τον κατόπιν ύπουργό.

Τότε ένας λοχαγός του μηχανικού έτρεξε κι' έκαμε δριμύτατες παρατηρήσεις στον χωροφύλακα πού είχε ταχθή εκεί για νά έμποδίση τούς πολίτας.

— "Η όλοι οί πολίται νά άπομακρυνθούν, του είπε, ή κανείς. Πώς άπομακρύνεις τούς άλλους και αφήνεις εκείνον εκεί (και έδειξε τον κ. Μπενάκη) και τον άλλον; (και έδειξε τον κ. Νεγρεπόντην). Πήγαινε, άπομάκρυνέ τους κι' αυτούς, και τότε νά πής νά φύγουν και οί άλλοι...

Ο χωροφύλαξ όμως κοντοστάθηκε. — Δέν άκούς;

— Μά πώς νά τον διώξω, κύριε λοχαγέ, πού εΐνε υιός του ύπουργού;

Κόκκαλο ο λοχαγός. — Άμ' άν εΐνε έτσι, τότε... καλά, ψιθύρισε.

Και άφού ήταν «έτσι καλά», επέστρεψαν, με όλα τά δικαιώματά τους, και οί άπομακρυνθέντες πολίται στην κριτική.

Φασαρία μεγάλη έγινε και με τούς δημοσιογράφους. Ούτε στην κριτική τούς αφήναν, ούτε και άνακοινωθέν της καθημερινής κριτικής έβγαζαν για νά ικανοποιήσουν του κοινού την περιέργεια.

Οί δημοσιογράφοι φώναζαν, διεμαρτύροντο, έστενοχωρούντο, και προσπαθούσαν νά συλλέξουνε πληροφορίες από τον ένα και τον άλλο άξιωματικό.

Ένας δημοσιογράφος ρώτησε κάποιον λοχαγό, πού κάνει σήμερα τον μεγάλο στυλοβάτη του στρατεύματος, τό «θέμα της ήμέρας».

Κι' εκείνος θέλοντας νά κοροϊδέψη του άπάντησε:

— Υποτίθεται ότι ο έχθρός έρχεται από την Έλασσώνα και εύρίσκει την άμυναν στη... Σπάρτη...

Μά ο δημοσιογράφος δείχνοντας την αντίπαλον στρατιάν άπέναντι, τον διέκοψεν ετοίμως:

— Περιττόν, κύριε λοχαγέ. Έάν αυτός ο έχθρός, πού φαίνεται εκεί κάτω, έρχότανε πραγματικώς από την Έλασσώνα, σεις θα είχατε παιει πιό κάτω από τη Σπάρτη!..

Την εποχή εκείνη εμείς είμαστε στο τάγμα του μακαρίτη Στάβαρη.

Οί παλαιοί Άθηναίοι θα ένθυμούνται τον ψηλό και ρωμαλέο εκείνον άξιωματικόν, με την πατριαρχικήν του γενειάδα και τό άπαραίτητον καμουτσίκι στα χέρια του.

Όταν ήταν ή στρατιωτική άστυνομία, άν δέν άπατώμαι, ύπηρετήσε και ως άστυνόμος στην Αθήνα.

Ο μακαρίτης αυτός Στάβαρης είχε τή μανία πού είχε και ο Μεγάλος Φρειδερίκος: Νά ξεχωρίση στα γυμνάσια και τίς ψευδομάχες τούς ύποθετικούς νεκρούς του τάγματος και νά κρατάη τούς αιχμαλώτους της δυνάμεως των αντιθέτων, όσάκις πέφτανε στα χέρια του, σέ ιδιαίτερες σκηνές.

Μιά φορά πού καταυλισθήκαμε κοντά στην Αθήνα και έδόθη διαταγή νά έπιτραπή στους άνδρας νά κατεβούν όλίγον έως την πρωτεύουσαν νά πλυθούνε και ν' αλλάξουν, ο Στάβαρης τό επέτρεψεν σ' όλους «πλήν των μη ένόντων δικαιώματα δια

Άπηγορεύθη στους τότε στρατιωτικούς ακόλουθους των πρεσβειών νά παρακολουθήσουν.

Η γενειάδα του άνέμιζε ως σημαία του Προφήτου.

λόγους τάξεως πολεμικής», όπως έγραφε στην ήμερησία διαταγή του.

Έκει κοντά ήταν και μια μπουραρία. Ο Στάβαρης, συναντήσας μερικούς παληαδελφούς, έκάθησε για να ξεκουρασθή λιγάκι, κροταλίζων τὸ μαστίγιόν του και αφήνων ν' άνεμίζη πολεμικῶς ἢ γενειάδα του ὡς σημαία τοῦ προφήτου.

Εἶχε κάτι τὸ ἀρήϊον ἀπὸ τὸ ἡλιοψήσιμο, τὶς σκόνες και τὶς κακουχίες τόσων ἡμερῶν. Δέκα ποτήρια μύρας παγωμένης, τὰ ὁποῖα κατέβασε «ὀμαδόν», δὲν μπόρεσαν νὰ σβύσουν τὴ φλόγα τοῦ πολέμου, πὺ εἶχεν ἀνάψει μέσα του, ὅταν ἀκούσθηκε ἕνας θόρυβος στὸ τάγμα του.

Ὁ Στάβαρης ἐσφύριξε και ἤλθεν ὁ ὑπασπιστής.

— Τί εἶνε; Τί συμβαίνει, κύριε ὑπασπιστά; τοῦ φώναξε.

— Κύριε ταγματάρχα, τοῦ ἀπάντησε ὁ ὑπασπιστής, σταθεῖς ἐνώπιόν του «εὐθυτενῶς» και φέροντας τὸ σέβας, οἱ τρεῖς αἰχμάλωτοι ζητοῦν ἄδειαν διανυκτερεύσεως στὴν πόλι και οἱ δύο σκοτωμένοι... παραπονοῦνται ὅτι δὲν τοὺς δῶσανε συσσίτιο!

Οἱ τῆς παρέας τοῦ μακαρίτη Στάβαρη ἔμειναν ἐνεοί.

— Βρὲ ἀδερφέ, τοῦ λένε, τί ὄργη, Δευτέρα Παρουσία ἔγινε στὸ τάγμα σου;...

* * *

Τὴν μεθεπομένην πὺ ἐπρόκειτο νὰ γίνη πάλι ψευδομάχη, κατόπιν ἰδιαιτέρων και ὑπευθύνων διαταγῶν τοῦ κ. ταγματάρχου, ἐχάσαμεν ἐντελῶς ἀπὸ μπροστά μας... τὸν ἐχθρό!

Βαδίζαμε, βαδίζαμε και ἐχθροῦ οὔτε σκιά συναντούσαμε! Κι' ὅταν οἱ ἄλλοι ἀξιωματικοὶ ἔλεγαν στὸ Στάβαρη ὅτι θὰ πήραμε κακὴ διεύθυνσι, ἐκεῖνος ἀπαντοῦσε, τρίζοντας τὰ δόντια του:

— Ποῦ θὰ μοῦ πᾶν οἱ κ...! Θὰ τοὺς τὸν ἀλλάξω τὸν ἀδόξαστο!

Κι' ἐκροτοῦσε τὸ μαστίγιό του.

Ἔταξε κατόπιν εἰς δύο φάλαγγας τὸ τάγμα. Δεξιὰ με λοχαγόν τὸν κ. Τσιμπούκη και ἀριστερὰ με λοχαγόν τὸν κ. Γαργαλίδην, ἂν δὲν ἀπατῶμαι.

Στὴ μέση, καθάλλα στ' ἄλογό του, ἐβάδιζεν αὐτὸς, ὀρθός, σιτήτος, καμαρωτός-καμαρωτός, ἀφήνοντας τὴ γενειάδα του νὰ κυματίζη μισὴ ἀπὸ τὸν δεξιὸν και μισὴ ἀπὸ τὸν ἀριστερόν του ὄμων.

Ἐνῶ προχωρούσαμε ὄρες ἀρκετὲς — οὔτε ἴχνος ἐχθροῦ μπροστά μας — ὁ Στάβαρης ἀρχισε νὰ στενοχωρῆται και νὰ ψάχνεται.

— Ψάχνεται για νάβρη... τὸν ἐχθρό! μοῦ εἶπε κάποιος ἐπιλοχίας, πὺ εἶνε ἀντισυνταγματάρχης σήμερα.

Ἐπειτα εἶδαμε κάτι χειρονομίες νευρικές και ἔξαφνα ἀκούσαμε τὴ θροντερὴ φωνή του ἀπὸ τὴ μιὰ ἄκρη ἔως τὴν ἄλλη τῆς γραμμῆς:

— Ἀνάπαυσις!

Ἡ δυὸ φάλαγγες σταθῆκαν και οἱ ἄνδρες ἀκουμπισμένοι στὰ τουφέκια τοὺς σκουπιζαν τὸν ἰδρῶτα τοὺς, κάτω ἀπὸ ἕνα ἥλιο ἀνυπόφορο.

Σὰν ἐλύθησαν με τὸ πρόσταγμα τῆς «ἀναπαύσεως» τὰ δεσμά τῆς πειθαρχίας, ὁ κ. ταγματάρχης γύρισε στὸν πρὸς τὰ δεξιὰ του λοχαγό.

— Τσιμπούκη, τοῦ λέει, ἔχεις κανένα τσιγάρο;

Ὁ Τσιμπούκης ἐπῆρε ὕφος λυπημένο.

— Δὲν ἔχω, κύριε ταγματάρχα, τοῦ εἶπε.

Ὁ Στάβαρης ἔκαμε με τὸ χέρι του ἕνα σημεῖον δυσαρρεσκείας και ἐστράφη πρὸς τ' ἀριστερὰ του:

— Βρὲ Γαργαλίδη, ἔχεις κᾶνα τσιγαράκι;

Ἄλλο ὕφος θλίψεως και ἄλλη ἀπάντησις ἀρνητικῆ:

— Μόλις τὰ τελείωσα, κύριε ταγματάρχα.

Ἀμέσως τότε ἐπηκολούθησε μιὰ συνοφρύωσις, ἕνα φούσκωμα θυμοῦ, ἢ γενειάδα ἀναδεύτηκε, κρότησε πάλιν τὸ μαστίγιόν και ἀκούσθηκε και πάλιν θροντώδης ἢ φωνή του:!

— Μὰ τότε τί ἀνάπαυσις και κολοκύθια εἶν' αὐτή!...

Και τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἐδόθη ἢ διαταγή τῆς ἀμέσου ἐκκινήσεως με μιὰ κραυγὴ στὴν διαπασών:

— Πρρρροσσχὴ!

Και τὸ τάγμα ἐξακολούθησε τὸ δρόμο του...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΑ ΦΤΕΡΑ ΤΟΥ ΠΗΓΑΣΣΟΥ

ΟΙ ΩΡΑΙΟΤΕΡΟΙ ΣΤΙΧΟΙ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ

ΤΡΙΟΛΕΤΟ

Κι' ἐρχότανε τὸ κύμα και χτυποῦσε
στοῦ θράχου τὴν ἀλύγιστη καρδιά,
κι' ὁ Μπάτης δυὸ σονέττα τραγουδοῦσε
κι' ἐρχότανε τὸ κύμα και χτυποῦσε.

Και τὸ φεγγάρι μᾶς κρυφοκυττοῦσε
κ' ἦταν, θυμᾶμαι, ἀξέχαστη θραδυά...
Κι' ἐρχότανε τὸ κύμα και χτυποῦσε
στοῦ θράχου τὴν ἀλύγιστη καρδιά...

Κ. ΜΕΡΣΙΝΙΑΣ

ΣΕ ΜΙΑ ΚΑΡΤΑ ΣΤΗ ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ

Σοῦ εὐχομαι χρόνια πολλὰ για τὴ χρυσὴ σου τὴ γιορτὴ
κι' ἄς ξέχασες τοὺς ὄρκους, τὰ χάδια, τὰ φιλιὰ μας,
τὸ μάτι σου νοσταλγικὰ σὲ τοῦτο τ' ἄψυχο χαρτί
σὰν πέση, θὲ νὰ θυμηθῆς κάτι ἀπὸ τὰ παληὰ μας.

Κάτι ὠραῖο πὺ πέρασε, κάτι πὺ τώρα ἔχει χαθῆ
κι' ἔσυρε μέσ' τὸ διάβα του μιὰ μυστικὴ χαρὰ μας,
μὰ ὅσο κι' ἂν ξέχασ' ἢ καρδιά, ὅσο κι' ἂν ἔχη νεκρωσῆ
κάποτε-κάποτε χτυπᾶ για τὰ παληὰ ὄνειρά μας.

Ἄθελα μέσ' τὴ σκέψι σου θὰ φέρη κάτι μακρυνὸ
χρόνια πὺ πέρασαν τρελλὰ και φύγανε τρεχᾶτα
κάποιο θραδάκι βροχερὸ, κάποιο δρομάκι σκοτεινὸ
κεῖ πὺ σὲ πρωτοφίλησα, γλυκειὰ καστανομμάτα.

Μὰ τώρα ὁ χρόνος πὺ κυλᾶ και χάνεται γοργὰ
σβύνει κάθε ἀνάμνησι ἀπὸ τὰ περασμένα,
νοιώθω ἢ γλυκειὰ σου ἢ θύμησι νὰ σβῆ σιγά-σιγά
σὲ βλέπω πειὰ στὸ δρόμο μου σὰν ἄγνωστη ἀπ' τὰ ξένα.
Δ. Κ.

ΘΥΜΗΣΟΥ...

Θυμήσου: θράδυ ἦταν ὠραῖο
πὺ εἶμαστε κάτω ἀπ' τὸ φεγγάρι
νεράϊδα καστανὴ γεμάτη χάρι...

Μεθύσαμε: ἦτανε μοιραῖο,
γλυκὰ εὐωδιάζαν τὰ λουλούδια,
τ' ἀηδόνι ἔλεγε τρυγούδια...

Σὲ φίλησα: γιατί στ' ἀλήθεια
νάφταιγε, ἀρά γε, ἢ φύσι
πὺ γύρω πλούσια εἶχε ἀνθίσει;...

Τὸν ἔρωτα ἔνοιωσα στὰ στήθεια
κ' ἢ δυὸ καρδιές μας πλάϊ-πλάϊ
χτυποῦσαν στὴ νυχτιὰ τοῦ Μᾶη.

ΣΤΕΛΙΟΣ Π. ΚΟΥΡΑΚΟΣ

ΓΙΑΤΙ;

Μάτια γλυκὰ μου γαλανὰ
ματάκια ἀγαπημένα,
πὺ κάθε βλέμμα σας γλυκὸ
ἦταν ζωὴ για μένα...

Γλυκὰ χειλάκια πὺ φιλιὰ
ἀμέτρητα εἶχα πάρει,
κάτω ἀπ' τὸ φῶς πὺ σκόρπιζε
τ' ὀλόχρυσο φεγγάρι...

Μάτια γλυκὰ μου γαλανὰ
ποιὲς θλίψες σὰς κατέχουν;
γιατί στὶς ἄκρες σας πικρὰ
δάκρυα πόνου τρέχουν;

Και σεῖς χειλάκια μου γιατί,
γλυκὰ κι' ἀγαπημένα,
στ' ἀντίκρουμά μου μένετε
βουβά, σφιχτοκλεισμένα;

ΦΩΤΗΣ ΠΑΞΙΝΟΣ